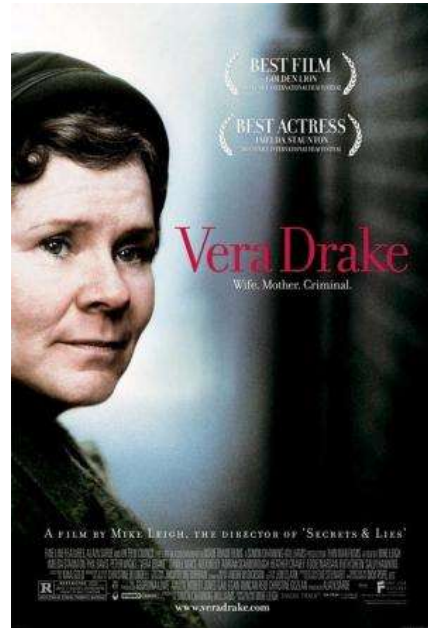

VERA DRAKE

(EL SECRET DE VERA DRAKE)

Proposta didàctica de Ramon Breu

SINOPSI

Londres, 1950. Vera Drake viu amb el seu marit Stan i els seus fills, ja grans, Sid i Ethel. No són pas rics, són una família molt modesta, però també són una família ben avinguda i feliç. Vera treballa de dona de fer feines; Stan és mecànic al taller del seu germà; Sid treballa per a un sastre i Ethel és empleada d'una fàbrica de bombetes.

Vera té un secret: sense que ningú del seu entorn ho sàpiga, ajuda a dones joves, sense acceptar diners a canvi, a avortar. Però, quan una d'aquestes noies ha d'anar corrents a l'hospital a causa d'una hemorràgia, les investigacions policials arribaren fins a Vera i el seu món patirà un daltabaix.

FITXA DE LA PEL·LÍCULA

Títol: *Vera Drake*

Nacionalitat i any: Regne Unit i França. 2004

Direcció i guió: Mike Leigh

Productors: Simon Channing Williams i Alain Sarde

Director de fotografia: Dick Pope

Montage: Jim Clark
Disseny de producció: Eve Stewart
Música: Andrew Dickson
So: Tim Fraser
Durada: 125 minuts

Intèrprets: Imelda Staunton (Vera); Phil Davis (Stan); Peter Wight (Inspector Webster); Adrian Scarborough (Frank); Heather Craney (Joyce); Daniel Mays (Sid); Alex Kelly (Ethel); Sally Hawkins (Susan); Edddie Marsan (Reg); Ruth Sheen (Lily); Martin Savage (Sargent Vickers).

Palmarès : Festival de Venècia, 2004: Lleó d'Or a la Millor Pel·lícula. Copa Volpi a la Millor Actriu (Imelda Staunton). Premis del Cinema Europeu 2004: Premi a la Millor Actriu (Imelda Staunton).

CRÍTICA-COMENTARI SOBRE EL FILM

Pels volts de 1950, quan la Gran Bretanya més necessitava una política natalista per pal·liar les pèrdues humanes de la Segona Guerra Mundial, va esclatar el *cas Vera Drake*, una dona que es dedicava a practicar avortaments. Ho feia, per entendre'ns, sense un programa: no per consciència social, no per ideologia, sinó senzillament per pietat, perquè ella sabia molt bé el que significava una embaràs no desitjat.

És estrany que, després d'una filmografia marcada pel més ferri esperit personal, per unes ficcions nascudes del seu interès pel present, de guions escrits juntament amb els actors i feta amb la més gran llibertat que es pugui imaginar, el britànic Mike Leigh dirigeixi la mirada cap al passat. I ho faci amb una història comuna mostrada amb un tractament inusual en el seu cinema.

Tot i que aquesta estranyesa no hauria de tenir raó de ser; amb només una mirada superficial l'espectador que conegui el seu cinema coneixerà immediatament els mateixos temes (la relació pares-fills, la família) i els mateixos protagonistes i escenaris (l'univers de les classes populars) de la resta del seu cinema. I també els mateixos dilemes morals: al cap i a la fi, com sempre passa a les seves pel·lícules (*Secrets & Lies*, *Naked*, *Life is Sweet*), del què es tracta és d'exposar amb la màxima objectivitat uns fets, i que l'espectador sigui el que dictamini quina opció pren.

Per això, Leigh recorre a la història de Drake, una dona essencialment bona. Una d'aquelles dones tot terreny, treballadora, honesta però que feia coses mal vistes pels seus contemporanis, i en el fons, també per la seva pròpia moral : quan haurà de passar comptes de la seva actuació ja es veurà de quina manera reacciona. Però Leigh, amb tanta astúcia com honestedat intel·lectual, fa que a aquesta dona, el centre d'un dilema que no és d'ahir sinó d'ara mateix, la interpreti una actriu fenomenal, Imelda Staunton, que construeix el personatge fins als més mínims matisos. I que, al final, siguem nosaltres els qui

judgem si és cert, com afirma un personatge en un moment determinat de l'acció, que *si tens sis fills en una mateixa habitació és difícil estimar-los tots de la mateixa manera...*

M. Torreiro *Un gran dilema moral*. EL PAÍS 25-2-2005

Traducció i adaptació de CinEscola.

Activitats

1.- Traceu un retrat psicològic i social de Vera Drake. Per què realitza els avortaments?

2.- La pel·lícula és un al·legat a no retornar a l'avortament il·legal, realitat que es vivia l'Anglaterra dels anys 50 – i a Espanya fins els 80 -. Quins riscos comporten els avortaments clandestins? Creieu que es realitzen actualment? On?

3.- El film també parla de la desigualtat social davant l'avortament. Els rics – les riques- avorten fàcilment i segura; mentre que els pobres – les pobres – entren en el mal son de la clandestinitat. Quin personatge del film i la seva història posa de manifest aquesta situació de desigualtat?

4.- Com són les dones que avorten? Quins problemes tenen?

5.- Parleu dels personatges d'Ethel – la filla de Vera – i d'en Reg – el seu promès -. Com són? De què treballen? Com viuen el seu amor? Com demostra en Reg el seu agraïment cap a Vera? Comenteu una frase d'en Reg quan coneix el processament de Vera: *Em sembla injust. A casa meva érem sis germans en dues habitacions. Si no pots alimentar els fills, no els pots estimar.*

6.- Com és el personatge de la Joyce, la cunyada de la Vera? Quina actitud té respecte els seus cunyats Stan i Vera? Quines diferències hi ha entre les dues cases? Quines diferències hi ha entre les dues famílies? Pertanyen a diferents classes socials?

7.- En diversos moments, els personatges evoquen fets de la Segona Guerra Mundial. Certament, només havien passat cinc anys des del final de la guerra, d'una guerra d'un gran impacte a la Gran Bretanya i, especialment, a Londres. Quins personatges rememoren fets de la Segona Guerra Mundial? Com ho fan? De quina forma els afecten encara aquests esdeveniments?

8.- La pel·lícula ens mostra la incapacitat de les institucions de l'estat i de les lleis per comprendre les necessitats socials del seu voltant, la seva insensibilitat per interpretar la realitat social de les dones que avorten. En quines seqüències ho podem observar?

9.- L'advocat de la Vera es mostra decebut perquè les mestresses de les cases on Vera feia feines no volen declarar a favor seu. Per què aquest rebuig?

10.- Quina impressió us fa el tribunal que jutja Vera? Creieu que entén la situació de les dones que avorten i els desig d'ajudar-les de la Vera o només es limita a aplicar una llei de 1861?

11.- Arribeu, finalment, a uns conclusions generals sobre el film.

Llenguatge i tècniques audiovisuals

1.- En les primeres imatges del film la càmera va seguint la Vera mentre camina pel carrer, puja escales... Observeu l'escena detingudament. Quin nom té aquest moviment de càmera?

2.- La Susan és una noia de classe alta que és violada. Mentre se'ns mostra l'escena, de forma paral·lela apareixen en pantalla imatges de casa de la Vera, on veiem que la família se'n va a dormir. Ja al final del film, també veiem imatges de Vera a la cel·la de la comissaria que es combinen amb imatges del marit explicant la situació a Sid i a Ethel. Quin nom té aquest tipus de muntatge cinematogràfic que ens va mostrant dues accions que es produeixen alhora?

3.- Quan la policia es presenta a casa dels Drake ho sabem perquè des de la finestra veiem com arriba el cotxe i com baixen els agents. Quina angulació pren la càmera per explicar-nos aquesta acció?

4.- Minuts després, els espectadors observem un primer pla de la Vera mentre entra la policia al menjador, de fons es veu la Joyce, en Frank i l'Ethel. Després, a la comissaria, en el moment en què Vera li diu a Stan per què l'han detinguda, també veiem un primer pla del marit i de la muller i, al fons, l'inspector. Con s'anomena aquest recurs filmic?

PARLA EL DIRECTOR

Mike Leigh es va proposar un ambiciós objectiu quan va decidir fer una pel·lícula sobre l'avortament il·legal. El consagrat cineasta anglès, de 62 anys, i amb 27 títols en la seva filmografia (...) ha aconseguit reconduir el debat (de l'avortament) amb qüestions complexes plantejades amb la franquesa que caracteritza el seu cinema social.

Pregunta. En la seva pel·lícula aborda una qüestió *solucionada* fa dècades en el seu país. Per què?

Resposta. L'avortament és una qüestió universal, no només britànica, que he volgut investigar des de fa 40 anys i que he tractat en altres films, com *Secrets*

& *Lies* (1996). Recordo com estaven les coses abans que es legalitzés l'any 1967 i, fins i tot, avui dia el debat provida està molt present a la Gran Bretanya. Poc importa el que es digui, se senti o es legisli. És una realitat que sempre estarà amb nosaltres. La qüestió és descobrir com la societat s'enfronta a aquest tema.

P. Vostè creu que el cinema social pot alterar el curs polític?

R. (...) Si després de veure *Vera Drake*, o un altre dels meus films, la gent comenta i es planteja qüestions, comparteix idees i fins i tot, discuteix, hauré contribuït a fomentar el debat. No espero canviar les coses de la nit al dia. El problema és massa complex moralment. Sí, confio en haver realitzat una pel·lícula que delicadament et porta a afrontar un dilema moral.

P. A través de la seva protagonista?

R. Sí, presento una dona impecable, inqüestionable i bona. Actua sense cap sentit de culpabilitat, però la societat la criminalitza. L'audiència ha de sospesar el que això significa. És important recordar que Vera no és una invenció única. En totes les societats sempre hi ha gent, sobretot dones, que saben com resoldre un embaràs no desitjat.

P. Imelda Staunton ha declarat que mai va pensar que ella fos el seu tipus d'actriu. Quin és el seu tipus d'actor?

R. M'agraden actors seriosos i intel·ligents que no siguin narcisistes. Actors de repartiment capaços d'interpretar, no a ells mateixos, sinó a personatges reals de la societat. Que gaudeixen investigant i creant allò que sorgeix de la vida.

P. I disposats a dedicar-li mig any de les seves vides?

R. El temps que sigui necessari. Mentre preparem la pel·lícula treballa individualment amb cada actor fins a desenvolupar el personatge.

Lourdes Gómez. Entrevista amb Mike Leigh. EL PAÍS. 25-2-2005. Traducció de CinEscola

Activitats

1.- Els dilemes morals que el film exposa no són fàcils de resoldre, i correspon als espectadors enfrontar-nos a aquests temes amb una mentalitat oberta i sense perdre el contacte amb la realitat. Que n'opineu sobre aquests dilemes? Expliqueu, després de reflexionar, quina és la vostra posició.

2.- Creieu que una pel·lícula pot ser un element per impulsar reformes socials o polítiques?

3.- Opineu sobre la interpretació d'Imelda Staunton.

LES DADES DE L'AVORTAMENT

El Ministeri de Sanitat calcula que entre el 40 % i el 50 % dels avortaments que es realitzen a Espanya (una mica més de 90.000 durant l'any 2006) es fan a estrangeres. El nombre d'avortaments ha augmentat molt considerablement en una dècada. L'any 1996 van interrompre el seu embaràs una mica més de 50.000 dones. L'estimació a partir de diversos estudis privats i de les dades d'algunes comunitats autònomes, posa sobre la taula que les dificultats d'accés a l'anticoncepció són més grans entre les immigrants. Les estrangeres van interrompre gairebé quatre de cada 10 embarassos, enfront del 15,7 % de la mitjana estatal.

Entre els 20 i els 29 anys d'edat s'ha duplicat la xifra d'avortaments: el 1995 es van registrar 21.199 i ara se'n realitzen 43.000. Entre les adolescents de 15 a 19 anys també ha pujat, però una mica més : han passat de 7.654 a 12.112. La tendència és clara: cada cop més embarassos acaben en avortament.

¿Com és possible que amb més informació i accessibilitat als mètodes anticonceptius sigui constant l'augment de les interrupcions voluntàries de l'embaràs, especialment entre les menors de 25 anys? Sembla que l'augment de les xifres de l'avortament es deu a la millora dels registres, a l'increment de la població immigrant al país i a que les joves immigrants, tal com assenyalen les dades, tenen un altíssim nombre d'embarassos no desitjats.

Tot fa pensar que la formació sobre la salut reproductiva no funciona entre les adolescents, els procediments de control d'embarassos no es coneixen suficientment. Caldria més tasca pedagògica sobre mètodes anticonceptius i salut reproductiva per aconseguir una més gran consciència de risc: l'avortament no és fàcil ni desitjat, i no pot utilitzar-se com a mètode anticonceptiu.

Per altra banda, l'avortament insegur està lligat a la pobresa i a la desesperació. Noies joves i immigrants són, queda clar, les més vulnerables a l'avortament insegur, una pràctica que segueix enquistat en les societats precàries, però que tampoc acaba de desaparèixer de les societats més evolucionades. Habitacions fosques, intercanvi de receptes ancestrals o fàrmacs dubtosos i transaccions clandestines alimenten aquest submón, paral·lel al de l'avortament legal, on cada any perden la vida 70.000 dones, segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS).

L'any 2007 més de 19 milions de dones s'exposaran a seriosos problemes de salut, fins i tot a la mort per avortaments insegurs. Aquesta serà la més gran generació de la història, i també la més vulnerable. Són les noies joves les que tenen més risc de patir infeccions o fins i tot de morir, en cas d'embaràs no desitjat. Mentre, l'Administració nord-americana nega fons a les ONG que promoguin serveis de salut sexual en qualsevol zona del món si inclouen l'avortament o, simplement, informació sobre aquesta pràctica.

Avortaments per edats a l'Estat Espanyol.

Menys de 15	369
15-19	11.677
20-24	22.461
25-29	20.309
30-34	15.212
35-39	10.572
40-44	4.072
+ 44	313

Font: Ministeri de Sanitat. 2004

Activitats

- 1.- Per què han augmentat les xifres de l'avortament a Espanya?
- 2.- Quin seria el retrat robot de les dones que avorten?
- 3.- Assenyaleu com es podria trencar la tendència a l'augment de l'avortament.
- 4.- Sembla que l'avortament sigui una *cosa únicament de dones*. Però, i els homes? Quina responsabilitat tenen els homes en el problema de l'avortament?

ASPECTES SOCIOLÒGICS DE L'AVORTAMENT

L'avortament, que és la interrupció d'un procés abans de què estigui acabat, es produeix de forma espontània en la natura d'entre un 10 a un 15 % dels embarassos diagnosticats. Un avortament provocat és la interrupció del curs de la gestació de forma voluntària. A una gestació s'arriba a través d'unes relacions sexuals, i una gestació que és interrompuda de forma voluntària és que no era desitjada.

El fet que una societat permeti o condemni l'avortament, no condiciona que l'avortament provocat es practiqui o no. Al llarg de tots els temps i a totes les civilitzacions ha existit l'avortament provocat, tant si era legal com si no. La diferència evident entre l'avortament practicat en un lloc on les lleis són permissives i el practicat on les lleis són contràries, és que les complicacions mèdiques, psíquiques o socials són més grans quan l'avortament és clandestí. És a dir, les lleis contràries a l'avortament col·laboren a l'augment del patiment innecessari de milers d'éssers humans, a la vegada que empitjora el nivell de salut de la dona.

La por a la degradació d'una societat si es permet l'avortament no té fonament, ja que s'ha comprovat que en els països en què l'avortament és legal no hi ha hagut cap canvi concret que faci suposar que l'avortament provocat legalitzat desencadeni la ira els déus. L'únic fet negatiu que es comprova allà on es legalitza l'avortament, és el grau de reincidència que experimenten algunes dones, en gran minoria, i que no demostren res més que la irresponsabilitat d'aquesta minoria (...).

En una societat ideal l'avortament provocat només hauria de ser utilitzat quan es detecta una malformació fetal, ja que en qualsevol altra situació, ja sigui per malaltia de la mare o per problemes socials, **l'avortament provocat és un fracàs**. En el millor dels casos és un fracàs de qualsevol mètode anticonceptiu, o un fracàs en l'educació i en l'assistència mèdico-sexual-anticonceptiva, o un fracàs per part de qualsevol parella, si té al seu abast l'educació i assistència i no l'aprofita.

Com es pot arribar a disminuir la pràctica de l'avortament? Per començar caldria eliminar qualsevol coacció sobre la qüestió, que no fa més que emmascarar la situació real, perquè aquest emmascarament fa que la situació real provoca la disminució del coneixement de les seves causes, dels seus efectes i el fet de poder plantejar la seva solució.

A continuació caldria impartir una educació mèdico-sexual-anticonceptiva a tots els nivells i amb garanties d'objectivitat i veracitat. Denunciant les manipulacions i la utilització d'arguments falsos. Cal, també, revaloritzar una conducta anticonceptiva i crear centres de control de natalitat i terapèutica sexològica i psicològica, a l'abast de tothom en especial de les adolescents, que han de trobar comprensió i suport a l'iniciar les seves relacions sexuals en comptes de crítiques i retrets que l'únic que aconsegueixen és crear angoixes, patiments innecessaris i, en ocasions, conflictes irreparables. Finalment, és igualment important crear centres on s'interrompi l'embaràs amb les màximes garanties mèdiques i amb l'assistència psicològica pre i postavortament, que ajudi a una lliure elecció i proporcioni l'anticoncepció necessària per evitar la reincidència. Aquest centres han d'estar a l'abast de tothom per evitar l'especulació que es produeix quan l'avortament és clandestí.

Villatoro, Dra. Asunción; Oranich, Magda (1977) *Qué es el aborto*. Barcelona: La Gaya Ciencia. Adaptació i traducció de CinEscola.

Activitats

1.- Per què és preferible l'avortament legal al clandestí?

2.- Al film *Vera Drake* se'ns presenta la societat anglesa de mitjans del segle XX, moment en què l'avortament era perseguit. També, en aquells moments, en un Espanya sota el règim franquista l'avortament estava prohibit. Per què, com se'ns diu en el text, *les lleis contràries a l'avortament col·laboren a l'augment del patiment innecessari de milers d'éssers humans, a la vegada que empitjora el nivell de salut de la dona ?*

3.- Per què es diu que arribar a l'avortament és un fracàs? Un fracàs per què? Un fracàs de qui?

L'AVORTAMENT A PORTUGAL: RETORN AL MALSON

Portugal va aprovar l'any 1984 una llei de l'avortament que permet interrompre l'embaràs en cas de risc psíquic o físic per a la mare abans de les 12 setmanes amb el consentiment del metge. Poc temps després, el Col·legi de Metges es va situar fora de la llei i va prohibir els seus afiliats que realitzessin avortaments. Dues dècades més tard, entre 20.000 i 40.000 dones cada any es veuen obligades a avortar en la clandestinitat i només un miler aconseguen fer-ho legalment a la sanitat pública portuguesa.

Les dones que s'ho poden permetre visiten les cares clíniques clandestines (fins a 1.000 euros per intervenció). Unes 9.000 dones viatgen a Espanya cada any. Les de menor poder adquisitiu han recórrer a unes perilloses pastilles (Cytotec) o a parteres habilidoses. Prop de mil acaben a urgències cada mes per diverses complicacions. Des de 2002, 40 dones han estat condemnades per avortament.

Tot i que la llei vigent és molt similar a l'espanyola, la pràctica és un infern per a les dones. Els metges es neguen a signar el vist-i-plau als avortaments per raons psicològiques perquè diuen que el seu codi deontològic prohibeix l'avortament. Això, unit a la por als jutges perquè poden processar dones i professionals, ha fet que l'avortament a Portugal hores d'ara no s'hagi normalitzat. Curiosament molt metges fan objecció de consciència als hospitals públics al matí, i a la tarda fan avortaments clandestins en clíniques privades...

Els sectors progressistes portuguesos intenten convocar un referèndum per aclarir legalment aquesta situació; un referèndum que es presenta, però, amb un resultat incert.

Sembla impossible que a la Unió Europea segueixi existint l'avortament clandestí: una pràctica devastadora, un autèntic flagell social. L'avortament clandestí és un gran malaltia que encara segueix ignorada i no tractada per la medicina moderna. Provoca milers de mortes al cap de l'any, condemna a l'esterilitat a desenes de milers de dones, i són innumbrables les que a causa d'aquesta pràctica queden mutilades o malaltes.

Activitats

1.- Per què s'ha arribat a aquesta situació a Portugal? Qui són els responsables?

2.- Què és un codi deontològic? Per què serveix?

3.- Què hauria de fer el govern portuguès davant d'aquesta situació? I la Unió Europea?

L'AVORTAMENT A LA CATALUNYA REPUBLICANA.

Amb la publicació, el dia 9 de gener de 1937, al Diari Oficial de la Generalitat del decret del 25 de desembre anterior, signat pel conseller en cap, Josep Tarradellas, i pels consellers de Sanitat i Assistència Social i de Justícia, Pere Herrera, de la CNT, i Rafael Vidiella, de la UGT, Catalunya es posava a l'avantguarda europea en la legislació sobre l'avortament.

L'any 1916 havia estat la República Federal de Suïssa la que, després d'un dur debat, havia introduït per primer cop a Europa una legislació sobre l'avortament. Després de Suïssa, l'any 1925 Txecoslovàquia va admetre l'avortament no només per motius terapèutics sinó també amb finalitats restrictives de la maternitat. A l'any següent, fou la Unió Soviètica l'estat que va acceptar l'avortament, i tres anys després, el 1929, el Japó imperial.

El decret català de 1936 va representar un progrés important sobre les legislacions anteriors, perquè va tenir en compte, per legalitzar la interrupció artificial de l'embaràs, causes terapèutiques (malalties física o mental de la mare que contraindiqués el part), motivacions eugenèsiques (malalties que es poguessin transmetre), factors neomalthusians (desig conscient de la limitació voluntària de l'embaràs) i raons sentimentals o ètiques (maternitat no desitjada per la mare per causes d'ordre amorós o sentimental).

El decret català, l'entrada del qual es va accelerar com a conseqüència de l'inici de la guerra civil, s'inscrivia dins les mesures de reforma sanitària que el govern autònom català havia posat en marxa des de la proclamació de la Segona República, i que havien adquirit un ritme molt més trepidant des del 18 de juliol.

La Conselleria de Sanitat i Assistència Social va declarar una guerra total contra determinades malalties, combat que va tenir nombrosos fronts: lluita antivenèria; anti tuberculosa, antileprosa, antipalúdica, antiràbica, antireumàtica, anticancerosa, etc. Tot això acompanyat de mesures per millorar la higiene general i la infantil en particular.(...)

El decret del 25 de desembre de l'any 1936 començava assenyalant la necessitat d'evitar els avortaments clandestins que posaven en perill la vida de la mare: *Cal acabar*, deia la introducció del text, *amb l'oprobri dels avortaments clandestins, font de la mort de moltes dones perquè la interrupció de l'embaràs passi a ser un instrument al servei dels interessos de la raça i efectuat per aquells que tinguin solvència científica i autorització legal per fer-lo.*

El doctor Fèlix Martí Ibáñez, director general de la Conselleria de Sanitat, va escriure en relació a aquest problema: *Ja no assistirem més a l'espectacle de mares mortes a causa d'una fallida maniobra d'avortament, d'infanticidis provocats per l'odi al nen que ha nascut sense ser desitjat, de dones amb el rumb vital torçat per un fill que és un estigma o una reminiscència d'alguna cosa que voldria oblidar, de nens arribats a llars sense pa i a pares sense estimació.*

Segons establia el decret, la interrupció artificial de l'embaràs només podria realitzar-se en determinats centres autoritzats expressament per això. Es consideraven motius que justificaven l'avortament a raons d'ordre terapèutic, eugenèsic i ètic. Els avortaments efectuats per aquest darrer motiu es realitzaven a petició de la interessada, sense que ningú de la seva família pogués presentar després cap reclamació en relació al resultat de la intervenció. Només quan existia una justificació terapèutica, s'autoritzava l'avortament a una embarassada de més de tres mesos. Només s'autoritzava un avortament per any si no existia una motivació terapèutica. (...)

Quan una dona sol·licitava una intervenció, se li obria una fitxa mèdica, psicològica, eugenèsica i social, i era sotmesa a un reconeixement per tenir garanties raonables que resistiria la intervenció a què hauria de ser sotmesa. Només després d'aquests tràmits es procedia a interrompre un embaràs. El decret castigava criminalment els qui en el futur realitzessin privadament avortaments. (...)

Els metges toco-ginecòlegs dels hospitals autoritzats estaven obligats a practicar l'avortament.(...) A Barcelona, la interrupció de l'embaràs s'autoritzava a la Casa de la Maternitat, a l'Hospital General de Catalunya (nom que se li havia donat a l'Hospital de Sant Pau), a l'Hospital Clínic, i a l'Hospital Cardenal. Fora de la capital, només es podien fer avortaments a Lleida, Puig Alt del Ter (nom que se li va donar al 1937 a Sant Joan de les Abadesses), Badalona, Berga, Granollers, Reus, Igualada, Olot, Vic, Girona i Vilafranca.

La primera interrupció *científica*, com els promotors de la reforma els agradava anomenar l'avortament legal, se li va practicar a una noia casada de 25 anys, a l'Hospital Cardenal de Barcelona. A més del seu escàs nivell cultural, la jove tenia un historial mèdic esfereïdor: pare sifilític i amb càncer, mare morta d'una malaltia de cor, dos germans morts de pulmonia i una germana escrufulosa (barreja de malaltia cutània i tuberculosa). Tenia dos fills, que havien heretat la sífilis i que eren, a més disminuïts psíquics. El seu marit era al front de Madrid.

Així doncs, la reforma de què parlem tenia un clar caràcter eugenèsic (intent científic de controlar la qualitat *racial* de les generacions futures), concepció mèdico-social molt en auge durant aquells anys en els Estats Units, on eren freqüents les esterilitzacions als malalts mentals. Tractava, per altra banda, d'evitar el *curanderisme assassí* i de *dotar al proletariat d'un mitjà científic eficaç per controlar la seva natalitat, sense temor als perills que això li pogués reportar*. Són expressions de l'esmentat doctor Martí.

Sobrequés i Callicó, Jaume (1983) *Cataluña tuvo durante la República la ley del aborto más progresista de Europa*. EL PAÍS. 13-2-1983. Traducció i adaptació de CinEscola.

Activitats

- 1.- Quina situació vivia Catalunya i Espanya en els moments històrics en què apareix el decret sobre l'avortament?
- 2.- Expliqueu què vol dir causes eugenèsiques i factors neomalthusians.
- 3.- Què pretenia evitar aquest decret?
- 4.- Fixeu-vos que a diferència del Portugal d'avui, a la Catalunya republicana s'obligava els metges a realitzar els avortaments que fossin necessaris. Què en penseu d'això?
- 5.- Investigueu sobre altres reformes socials de la Catalunya republicana.